

pútnický list

marec
2019

ISSN 2644-4526

aktuality a zaujímavosti pútnického turizmu na Slovensku

Kalvária v Hliníku nad Hronom

Hlinická Kalvária bola vybudovaná v rokoch 1901 – 1908. Iniciátorom a hlavným organizátorom stavby bol miestny farár Augustín Bogisich (*1842 +1904). Pôvodne chcel A. Bogisich postaviť na vrchole nezalesneného kopca Zmina z diaľky viditeľný kostolík – pamätník tisícročia obrátenia Uhorska na kresťanskú vieru. Trojvežový, jednolodový kostolík v neogotickom slohu bol postavený v rokoch 1901 – 1902.

Neogotický oltár s Tirolska s Božím hrobom a sochou Sedembolestnej Panny Márie kúpila vdova Mária Chmelová rod. Figuliová. Kostolík bol posvätený v roku 1902.

Medzitým na temene Zminy, vzdialenom asi štvrt kilometra od kostolíka, postavili súsošie Golgoty (tri kríže), o ktorom sa pôvodne neuvažovalo. Podnet k jeho výstavbe dala náhodná návšteva obchodných agentov z Tirolska, ktorí ponúkali kovové sochy Ukrižovaného a lotrov odliate firmou A.Köröcsiho v Grazi. Tri kamenné kríže zhotovili hlinícki kamenári.

V roku 1903 sa Hliničania rozhodli, že pahorku Zmina postavia aj kaplnky – zastavenia Krížovej cesty a neskôr i Cesty oslávenia. Prípravná kaplnka a kaplnky Krížovej cesty boli postavené v neogotickom slohu v rokoch 1903 – 1904. Obrazy v kaplnkách s výjavmi Krížovej cesty maľované na plechu boli zhotovené vo Viedni v roku 1904. Obrazy boli namaľované podľa Führichovej Krížovej cesty v kostole sv. Jána Nepomuckého vo Viedni.

Farár A. Bogisich dal na vlastné náklady vybudovať naľavo od kostolíka XV. Kaplnku „Pán

Ježiš vstal z mŕtvych“, čím začal tretí – ľavý rad kaplniek Cesty oslávenia. A. Bogisich zomrel 13. júna 1904, o čom svedčí pamätná tabuľa v XV. kaplnke. Cesta oslávenia bola postavená rokoch 1908 – 1909, keď bol miestnym farárom Augustín Feldmayer. Kaplnky XV. – XIX. zodpovedajú tajomstvám Slávnostného ruženca. Poslednou – spodnou kaplnkou ľavého radu je XX. kaplnka „Srdce Pána Ježiša a Panny Márie“.

Hlinická Kalvária bola postavená z darov zbožných Hliničanov a ich duchovných pastierov. Hliničania prispeli i bezplatnou prácou, povozmi a materiálom. Celkové finančné náklady boli 19 558 zlatých.

Kalvársky kopec Zmina na ktorom boli pôvodne pasienky a kameňolomy na ryolit, bol od roku 1928 postupne zalesňovaný. Stopy po kameňolomoch dodnes vidno za kostolikom a napravo od kaplniek V. a VII. Hliník bol známy výrobou mlynských kameňov z ryolitu, ktoré sa predávali do celého Uhorska. Ryolitové klenáky, ktoré lemujú oblúky vchodov do kaplniek a kostolíka sú obdivovanou ukážkou majstrovstva hliníckych kamenárov.

Počas bojov o Zminu v roku 1945 utrpela Kalvária veľké škody – každá jej stavba niesla stopy vojny. Kaplnka XI. bola celkom zničená, kostolík a kaplnka X. boli vážne poškodené. Na mreži kaplnky IX. doteraz vidno stopy po výbuchu. V roku 1946 bola Kalvária obnovená.

Ako celok sa Hlinická Kalvária zachovala v značnej autenticite. Prešla iba nevyhnutnými opravami a úpravami udržiavacieho charakteru.

V roku 1992 neznámi páchatelia ukradli z oltára kostolíka drevenú sochu Sedembolestnej Panny Márie, ako aj ostatné plastiky z oltára.

Na mieste pôvodnej sochy bola v roku 2011 posvätená socha Hliníckej bolestnej Panny Márie, ktorá bola vyhotovená v Krakove. V roku 2011 keď bola Kalvária obnovená, si kaplnky a zastavenia Kalvárie „adoptovali“ veriaci hliníckej farnosti a z okolia.

V súčasnosti sa na hliníckej Kalvárii koná tradičná „jarná“ púť s Krížovou cestou a so svätou omšou v nedeľu po sviatku Nájdenia sv. kríža a „jesenná“ púť v nedeľu po sviatku Povýšenia sv. kríža a Sedembolestnej Panny Márie. Na Veľký piatok dopoludnia sa koná Krížová cesta.

info o pútnických miestach a prehľad pútí nájdete na: www.putnickemiesta.sk

HOVORÍME o: sviatku Zvestovania Pána

Možno sa aj Vy, podobne ako väčšina, domnievate, že sviatok Zvestovania Pána sa slávi v Cirkvi 25.marca z dôvodu, že sa vlastne od tohto dátumu ráta presne 9 mesiacov do sviatku Narodenia Pána, avšak nie je to tak. Tí, ktorí skúmajú históriu tohto sviatku tvrdia, že kresťania prvých storočí, kladli veľkú dôležitosť na koniec marca a začiatok apríla z dôvodu slávania židovskej veľkej noci, ktoré bolo spojené s dátumom 14.nisan. Pravdepodobne preto sa v posledných marcových dňoch spomína tajomstvo Zvestovania ako počiatok Života, ktoré skrze umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie obnovilo vesmír. Neexistuje žiadny formálny cirkevný dekrét ustanovujúci tento sviatok, je veľmi pravdepodobné, že vznikol na základe úvah nad udalosťami, opisovanými v evanjeliu.

Internetové zdroje uvádzajú fakt, že najskôr slávila tento sviatok Cirkev na Východ (4.-5.st.) Na Západe jeho tradícia siaha do čias pápeža sv. Gregora Veľkého. Najstarším svedectvom tohto sviatku na Východe je homília Abraháma z Efezu, ktorá bola prednesená v Carihrade (r. 530 – 550). Na začiatku bol tento sviatok pokladaný za sviatok Pána, pretože viac ako udalosť zvestovania bol zdôrazňovaný fakt vtelenia Ježiša Krista, to znamená jeho skutočný príchod na zem a začiatok našej spásy. Po liturgickej obnove je tento charakter zdôrazňovaný aj dnes. V priebehu stáročí mal tento sviatok aj mariánsky charakter. Poukazovalo sa na Máriu ako na „požehnanú medzi ženami“ a predurčenú Bohom na Matku Spasiteľa a celého ľudského pokolenia.

Prvým chrámom odkazujúcim na udalosť Zvestovania sa stala **Bazilika Zvestovania v Nazarete**. Nachádza sa na mieste domu, kde údajne – podľa tradície - žila sv.rodina. V 4.storočí tu prvý kostol postavil bohatý Žid Jozef z

Tiberiady po svojom obrátení na kresťanstvo. Tento kostol stál až do jedenásteho storočia, avšak Križiaci na jeho mieste postavili oveľa väčší a okázalejší chrám. V roku 1955 tu františkáni postavili nový – súčasný chrám.

Na našom území spravujú **Kostol Zvestovania Pána** tiež františkáni. Nachádza sa v **Bratislave** a je to najstaršia doteraz zachovaná sakrálna stavba na území hlavného mesta.

V 13. st. ho dal postaviť kráľ Ladislav IV. Kumánsky na pamiatku víťazstva nad českým kráľom Přemyslom Otakarom II. v bitke na Moravskom poli. V neskoršom období bolo k chrámu pristavaných niekoľko kaplniek, medzi inými i Kaplnka sv. Jána Evanjelistu považovaná za jednu z najkrajších gotických stavieb na Slovensku. V bohato vybavenom interieri kostola nájdeme viacero umelecky či historicky hodnotných artefaktov: veľký zdobený relikviár, v ktorom sú uložené pozostatky sv. Reparata, starokresťanského mučeníka zo 4. st., a tiež aj rokoková kazateľnica. Na začiatku 15.st. bola k južnej strane lode pristavená šesťboká gotická veža, ktorej vrchná časť bola v roku 1897 demontovaná kvôli statickej poruche. Tá odvtedy plní okrasnú funkciu ojedinelého záhradného altánu v petržalskom Sade Janka Kráľa. Dnes chýbajúcu časť kostolnej veže nahrádza jej verná neogotická kópia.

K chrámu sa viaže niekoľko významných historických udalostí. V roku 1526 tu bol za uhorského kráľa zvolený Ferdinand Habsburský. Táto udalosť stála na počiatku zrodu habsburskej monarchie, štátneho útvaru, ktorého súčasťou bolo Uhorsko, a teda i dnešné Slovensko, takmer 400 rokov. Od zvolenia Ferdinanda za kráľa sa kostol stal miestom pasovania uhorských šľachticov za rytierov Zlatej ostrohy. Ku Kostolu Zvestovania Pána prilieha historická budova niekdajšieho františkánskeho kláštora. Súčasťou kláštora bola záhrada obdĺžnikového tvaru, ktorá vo svojej najväčšej výmere zaberala plochu 1870 m². V roku 1708 bola obohatená o fontánu, ktorá poskytovala údajne najlepšiu vodu v meste. Neskôr františkáni, v záujme rozšírenia prístupovej cesty, venovali takmer šestinu svojej záhrady mestu. Priestory kláštora sa využívali aj na dôležité rokovania, v roku 1601 tu zasadal aj uhorský snem. Kostol i kláštor boli vyhlásené za národné kultúrne pamiatky.

Krásny kostolík Zvestovania Pána sa nachádza aj v obci Chyžná. Nájdete ho na Gotickej ceste neďaleko Jelšavy. **Gotická cesta na Slovensku** je prvá tematická kultúrno-poznávacia cesta svojho druhu na Slovensku. Je to turistický okruh (dĺžka cca 280 km), kde môžete objaviť veľa sakrálnych pokladov Spiša a Gemera. Vedie 33 obcami.

Kostolík Zvestovania Pána v Chyžnej pochádza z 13.st. Je to jeden z najpôvabnejších stredovekých, ranogotických kostolíkov na Gemeri. Je vyzdobený vzácnymi freskami z konca 14. storočia. V interieri sa nachádza aj neskorogotický oltár z dielne Majstra Pavla z Levoče. Pri kostole stojí drevená zvonica z 18. storočia. Kostol sa možno v budúcnosti dočka zápisu do zoznamu kultúrnych pamiatok UNESCO. O vstup do kostola môžete celoročne požiadať pani kostolníčku, jej tel.č. nájdete na tabuli pri kostolíku. V obci sa nachádza aj pamätná izba evanjelického farára Sama Tomášika, ktorý bol slovenským romantickým spisovateľom-prozaikom, básnikom a historikom, autorom textov viacerých známych piesní: Ja som bača veľmi starý, Hej pod Kriváňom (v pôvodnom texte: Hej, pod Muráňom), a tiež piesne Hej Slováci, ktorá sa v období Slovenského štátu stala štátnou hymnou.

zdroje: www.vypadni.sk, www.sk.wikipedia.org, www.majgerner.sk,
www.obecchyzne.sk

Anjelské pozdravenie alebo modlitba "Zdravas"

Táto modlitba sa skladá z pozdravenia archanjela Gabriela, z radostného výkriku sv. Alžbety a z modlitby Cirkvi. Cirkev na slovách Gabriela „milosti plná“ zakladá aj svoju vieru (dogmu) v nepoškvrnené počatie Panny Márie. Keďže Panna Mária bola milosti plná, nemohla jej byť nikdy pozbavená. Slová svätej Alžbety: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života“ obsahujú časť anjelovho pozdravenia. Týmto spôsobom sv. Alžbeta chcela zdôrazniť, že je jej známe tajomstvo zvestovania a že v mene všetkých žien gratuluje Márii k tejto veľkej hodnosti. Cirkev sa až do 16. storočia modlila len slovami archaniela a Alžbety. Druhú časť Anjelského pozdravenia zaviedol až pápež sv. Pius V. K rozšíreniu tejto modlitby napomohla „Pobožnosť troch Zdravasov“. Šírili ju mnohí svätí, napr. sv. Leonard z Porto Maurizio, sv. Alfonz Liguori, sv. Ján Bosco. Touto pobožnosťou si jedni chceli vyprosiť milosť troch cností: viery, nádeje a lásky, iní milosť trojakej čistoty: nevinnosti, čistoty a celibátu, a znovu iní milosť dobrej smrti a spásy. Najviac však k rozšíreniu Anjelského pozdravu prispela modlitba sv. ruženca.

Stretnutie sv. Alžbety a Panny Márie, ktoré sa udialo po zvestovaní je aj vrcholom modlitby chváľ. Alžbetin pozdrav, na ktorý Mária odpovedá svojim 'Magnifikátom' sú prvou kresťanskou modlitbou chváľ Boha, ktorý prichádza ako Spasiteľ.

Anjel Pána.

Dejiny tejto modlitby siahajú do stredoveku, keď zvonením zvonov boli vyznačované tri časti dňa: ráno, poľudnie a večer. Touto modlitbou si veriaci pripomínajú udalosti zvestovania a to, čo sa v nich odohralo. Ako upozorňuje sv. pápež Pavol VI. Modlitba Anjel Pána nám pripomína aj veľkonočné tajomstvo, lebo nás od poznania Vtelenia Syna Božieho vedie modliť sa, aby "nás jeho umučenie a kríž priviedli k slávnemu vzkrieseniu".

zdroj: www.minoriti.sk

O histórii pôstu a o "moderných" pôstnych výzvach typu Exodus 90

Popolcovou stredou sa v Cirkvi začína pôstne obdobie. Je to obdobie štyridsaťdňového pokánia, v ktorom majú veriaci zvláštnu príležitosť zintenzívniť svoj duchovný život, vykročiť na cestu osobnej obnovy a pripraviť sa na slávenie najväčších kresťanských sviatkov – Veľkej noci.

V prvých storočiach bola príprava na slávenie zmŕtvychvstania kratšia – trvala iba štyridsať hodín, teda len počas Veľkého piatku a Bielej soboty. Neskôr sa prípravy predĺžili na celý týždeň. V štvrtom storočí už pôst trval štyridsať dní, ako to spomína sv. Atanáz z Alexandrie v Pastierskom liste pri príležitosti Veľkej noci v roku 334. Túto tradíciu potvrdzuje aj Cyril Jeruzalemský, ktorý vo svojich katechézach píše o štyridsiatich dňoch pokánia. V Rímskej Cirkvi sa pôst začínal na šiestu nedeľu pred Veľkou nocou. Keďže pôst sa v tradícii netýkal nedele, ktorá je vždy pamiatkou na Kristovo zmŕtvychvstanie, začiatok pôstu bol presunutý z nedele na stredu. Natrvalo sa táto tradícia udomácnila v roku 1570. Štyridsať dní symbolizuje a odkazuje na Ježišov štyridsaťdňový pôst na púšti a na putovanie Izraela cez púšť, ktoré trvalo štyridsať rokov. Dnes je v Cirkvi ustanovených takmer 180 pôstnych dní (okolo 50 piatkov, podľa dávneho zvyku aj takmer 50 stried, 4 adventné týždne, 40 dňový veľký pôst). Ako hlavné pôstne dni sa už v starokresťanskom spise Didache (Učenie Dvanástich apoštolov) z roku 90 sa spomínajú streda a piatok. V stredu preto, že vtedy sa zhromaždila veľrada, aby odsúdila Krista, a v piatok, lebo v tento deň Kristus zomrel. Dodnes sú centrálnymi dňami pôstu práve **Popolcová streda** a **Veľký piatok**.

Počas liturgie na Popolcovú stredu sa vykonáva obrad posypania hlavy popolom. Je sprevádzaný slovami: „Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš.“ Tieto slová nám majú pripomenúť nestálosť terajšieho života a to, že sme na zemi iba pútnikmi, ktorých vlasť je v nebesiach. Gesto posypania hlavy popolom na znak pokánia je známe vo viacerých kultúrach a tradíciách. Môžeme ho nájsť v starobylym Egypte a Grécku, ale aj v indiánskych kultúrach. Samozrejme zmienku o ňom nachádzame aj na stránkach Biblie (napr. v Knihe proroka Joela a Jonáša). Do liturgie sa toto gesto dostáva až začiatkom ôsmeho storočia. Prvé svedectvá o posvätení popola pochádzajú z desiateho storočia. V jedenástom storočí tento zvyk prijal pápež Urban II. ako záväzný v celej Cirkvi. Z tohto obdobia pochádza tiež zvyk, že tento popol sa pripravuje z posvätených ratolestí z Kvetnej nedeľe predchádzajúceho roku.

Ako vnímať pôst? Čo je skutočným pôstom?

Biblia učí, že Boh sám ustanovil pôst. Človek je spojený s odriekaním už od svojej prvotnej existencie - v Rajskej záhrade, kde mu Boh zakázal jesť zo stromu Poznania dobra a zla. Predkladá mnohé udalosti spojené s pôstom starozákonných prorokov (napr.: Mojžiš na hore Sinaj, prorok Jonáš a záchrana mesta Ninive a pod.), i samotného Ježiša Krista.

Pôst a modlitba – dve spojené nádoby

Pôst spojený s modlitbou očisťuje srdce, umocňuje prosbu. Ním človek volá o pomoc, o silu, o jasnosť mysle, o odpustenie. Duchovní otcovia hovoria, že pôst je aj posilnením modlitby. Alebo, že sám pôst je už modlitbou, naliehavým krikom tela k Bohu.

Ako píše sv. Bernard z Clairvaux: „Pôst dodáva modlitbe dôveru a rozohŕňuje ju... Modlitba vyprosí silu k pôstu a pôst získa milosť k modlitbe. Pôst posilňuje modlitbu, modlitba posilňuje pôst a prednáša ho pred Božiu tvár.“ Okrem toho pôst napomáha získavať vládu nad svojimi inštinktmí, nad sebou samým, a tak si pestovať slobodné srdce od rôznych závislostí.

Čo sa týka foriem pôstu Starý zákon popisuje rôzne druhy: obliecť sa do vrecoviny, sypať si popol na hlavu... Prorok Joel však hovorí: roztrhnite si svoje srdcia, nie šaty... Preto pôst bez vnútorného obrátenia je len trápením tela alebo samolúbosťou. Opravdivý pôst je vyjadrením túžby po zmierení sa s Bohom, prejavom pokánia. Na skutočnosť, že pôst sa netýka len vonkajších foriem osobitne na viacerých miestach upozorňuje aj Nový zákon. Vyzýva kresťanov nerobiť pôst pokryteckým spôsobom. Odporúča postiť sa a modliť sa skôr v tichosti a skrytosti svojej izbičky – svojho srdca. Pred tvárou Boha, nie pred zrakom ľudí. Katechizmus Katolíckej Cirkvi upozorňuje, že bez skutočného a úprimného obrátenia srdca je telesný pôst iba prázdny gestom. Naopak, vnútorné obrátenie nás má priviesť k tomu, aby sme zaujali taký vnútorný postoj, ktorý sa vyjadruje aj cez vonkajšie skutky pokánia.

Možno niektorí z Vás v súčasnosti postrehli istý spôsob návratu k radikálnejším formám pôstu. Mnohí dodržiavajú tzv. "medžugorský pôst" celoročne. V pondelok, v stredu a v piatok *zostávajú o chlebe a vode*. Rozbehla sa aj pôstna výzva pre mužov Exodus 90, ktorá pozýva dospelých mužov k istej fyzicky radikálnej forme pôstu. Na tom nemusí byť nič zlé, ale pôst je dlhá cesta. Tu nejde o to pustiť sa bezhlavo za svojím, i keď možno zbožným cieľom. Len veľmi málo ľudí zvládne hneď v jej začiatku radikálne formy. Ani Cirkev to nežiada. Naopak, odporúča aj pri pôste duchovné vedenie. Každému, kto túži po prehĺbení si vzťahu s Bohom, kto túži zdieľať si s Kristom bolesť za svet sa odporúča obrátiť sa s dôverou na kňaza, duchovného vodcu a počúvať ho. Takto - v pokore a poslušnosti - sa veriaci naučí kráčať v pôste odriekaním, ktorého cieľom nebude "lámať fyzické rekordy", ale pomaličky krok za krokom bude premieňať jeho srdce, posilňovať jeho vôľu a kontrolovať jeho telo. Formou takéhoto transformačného pôstu sa môže stať aj zrieknutie sa určitého pohodlia, miernosť v jedení a pití, či v používaní moderných technológií: TV, rádia, PC, internetu. Pôstom sa môže stať aj tiché prijatie nepríjemnej situácie, konanie dobra v mnohých jeho podobách, dar almužny a pod. Niekedy chceme, aj v dobrej túžbe, robiť veľké veci, ale nezabudnime na to, že rovnako milé, a niekedy možno aj náročnejšie, je robiť malé veci v skrytosti srdca.

Úcta ku Kristovmu utrpeniu bola v Cirkvi prítomná od jej prvých počiatkov. Zo zjavení sv. Kataríny Emmerichovej vieme, že túto úctu osobitným spôsobom prechovávala už samotná Matka Božia.

Z historických dokumentov máme k dispozícii záznam dominikánskeho brata Rinalda, ktorý vo svojej knihe Liber peregrinationis v roku 1294 píše, že vystúpil k Božiemu hrobu tou cestou, po ktorej kráčal Kristus s krížom. Opisuje aj viaceré zastavenia: napríklad, Herodesov palác, - nádvorie, kde bol Ježiš odsúdený na smrť, - miesto, kde stretol plačúce jeruzalemské ženy, či miesto kde Šimon Cyrenejský vzal na svoje plecia Kristov kríž.

Aj v Ríme, neďaleko Lateránskej baziliky sú známe Sväté schody, prenesené z Jeruzalema, po ktorých podľa tradície kráčal Pán Ježiš. V časoch, keď sa už nemohlo putovať do Svätej zeme, sa začali v západnej Cirkvi budovať Kalvárie, aby pripomínali ľuďom túto nesmierne dôležitú udalosť z dejín spásy.

Krížová cesta v dnešnej podobe pochádza z neskorého stredoveku. Hlavnými šíriteľmi tejto pobožnosti boli sv. Bernard z Clairvaux, sv. František z Assisi a sv. Bonaventúra, no určite má svoj pôvod aj v sprievodoch pútnikov, ktorí kráčali po stopách Pána Ježiša nesúceho kríž v uliciach Jeruzalema.

Krížovú cestu, ako ju poznáme dnes, s jej 14 zastaveniami nachádzame v Španielsku, v prvej polovici 17. storočia, najmä vo františkánskom prostredí. Z Iberského polostrova sa dostala na Sardíniu, ktorá vtedy bola pod španielskou kráľovskou korunou, a následne na Apeninský polostrov. Jej presvedčeným šíriteľom bol františkán, svätý Leonard z Porto Mauricio, ktorý zomrel v roku 1751. On sám postavil na rozličných miestach vyše 572 krížových ciest, okrem iných aj v Koloseu, ktorú posvätil 27. decembra, vo Svätom roku 1750 pápež Benedikt XIV.

Koloseum, kde sa na veľký piatok koná krížová cesta, stojí v centre Ríma už skoro dvetisíc rokov. Dokončené bolo v roku 80 po Kristovi. Zahynulo tu mnoho kresťanov, ktorí za svoju vieru obetovali životy. Prvá krížová cesta na pamiatku umučenia Ježiša Krista sa v Koloseu konala v roku 1750. Vtedy ju viedol pápež Benedikt 14., no búrlivé udalosti 18. i 19. storočia zabránili rozvoju tejto tradície. Obnovil ju až pápež Pavol VI. v roku 1964., ktorý ju osobne viedol 14 krát.

Najstaršia krížová cesta v Uhorsku (r. 1642) viedla z Trnavy do Modranky. Mala sedem zastavení. Za jej vznik vďačila Trnava rehole Jezuitov, ktorí viedli Trnavskú Univerzitu. Dodnes sa z nej zachovalo prvotné súsošie (zastavenie) – Olivová Hora. V súčasnosti sa nachádza v reštaurátorskej dielni. V budúcnosti ho nájdete na mestskej kalvárii v Trnave, neďaleko bývalého Trnavského cukrovaru.

Starobyľou a historicky vzácnou kalváriou je **Bratislavská kalvária**. Pochádza z roku 1694. Je oficiálnym pútnickým miestom, nachádza sa v mestskej časti Staré mesto, nad Pražskou ulicou (zast. Sokolská). Vystavali ju na pamiatku bitky proti Turkom pri Viedni. Ako prvá bola postavená Kaplnka sv. Kríža, postupne sa budovala aj krížová cesta s jednotlivými zastaveniami. Začali ju stavať jezuiti, jej donatorom bol gróf Esterházy. V roku 1713 slúžil priestor Kalvárie ako útočisko pred morom. V 16. storočí tu žili dvaja pustovníci – frátri Blažej a Hieronym. V noci 18. marca

1758 boli na tomto mieste obaja zavraždení. V 20. storočí dejinné udalosti prispeli k podstatnému zničeniu kalvárie i jej okolia. V súčasnosti sa začína s jej postupnou obnovou. Kalvária má aktuálne 15 zastavení. Posledné zastavenie má názov: „Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista – svedectvo pre tretie tisícročie“.

V blízkom okolí kalvárie sa nachádza Lurdská Jaskyňa (Hlboká cesta) a nad ňou je Kostol Panny Márie Snežnej. V čase starého Prešporku bola táto štvrť veľmi obľúbená širokou verejnosťou. Nachádzala sa tu cirkevná záhrada, kde sa dalo dobre najesť ☺, hostinec a čokoládová záhrada. Možno obnova kalvárie, prispeje aj ku komunitnej obnove tejto časti Bratislavy.

Najbohatšou, architektonicky najzaujímavejšou a asi aj najfotografovanejšou kalváriou na Slovensku je **Banskoštiavnická kalvária**. O jej obnovu sa už zopár rokov úspešne stará OZ Kalvársky fond. Minulý rok bol po nákladnej rekonštrukcii otvorený pre verejnosť aj Horný kostol. Vďaka spolupráci mnohých dobrovoľníkov a darcov sa z Kalvárie stal klenot Slovenska. Oficiálna púť sa tu koná na sviatok Povýšenia sv. Kríža (14. september), ale môžete ju navštíviť celoročne, aj v pôstnom období.

Jedinečnou krajinnou kalváriou na území SR je **Spišský Jeruzalem**. Ide o súbor kaplniek umiestnených v krajine pri Spišskej Kapitule a na Sivej Brade.

Najväčšiu krajinnú kalváriu na svete, s dĺžkou 6 km, nájdete v južných Čechách v obci Římov (pozn. info o nej nájdete v Pútnickom liste č. 10/2018 na www.putnickemiasta.sk)

Okrem tradičných krížových ciest máme na Slovensku aj **ružencové cesty**, dve z nich sú spojené s ružencom k Sedembolestnej Panne Márii. Nájdete ich v Skalitom a v Jelitove. Na pútnickom mieste Senohrad je ružencová cesta, ktorú tvorí 15 ružencových zastavení. Na Velehrade vybudovali v roku 2010 ružencovú cestu s dvadsiatimi zastaveniami.

zdroje: www.suraba.blog.sme.sk, Pútnický list č. 4/2018, www.trnavskyhlas.sk

spoznajte ojedinelú ružencovú cestu, starobylú pútnickú kalváriu na jednom z najmenších miest Slovenska a možno cestou odhalíte aj tajomstvo Trúbiaceho kameňa.

Na Slovensku máme veľmi pekné miesta, o ktorých však verejnosť veľa nevie. Rýchlo dostupné informácie nám ponúkajú "rodinné výlety" na hrady, zámky, ZOO či do aquaparkov. No je tu aj niečo iné – výzva spoznať tajomstvo menej známych hradov, stratených lesných chodníčkov, možnosť oživiť na pár chvíľ takmer mŕtvu históriu.

V rámci pútnických výletov vás aj v tomto roku zavedieme do menej známych pútnicko-turistických „destinácií“. Výlet za skrytým pútnickým miestom, sa tak možno stane príjemne prežitým víkendom pre celú rodinu, či kamarátske spoločenstvo.

Marcový, cca 27 km dlhý, celodenný výlet začíname na mariánskom pútnickom mieste **Senohrad**. Leží na Krupinskej planine, v Banskobystrickom kraji. Pod kostolom sa začína ružencová cesta zložená z 15 zastavení tvorených podľa ružencových tajomstiev. Ružencová cesta bola postavená z podnetu členov Ružencových bratstiev zo Senohradu a Horných Mladoníc. Posvätená bola v roku 1934 a jej kaplnky budovali kamenári z Modrého Kameňa, preto je architektúra oboch miest veľmi podobná. Výjavy Radostného, Bolesného a Slávnostného ruženca predstavovali drevené reliéfy z Dolného Tirolska v Taliansku, ktoré boli v 90. rokoch 20. storočia z kaplniek vybrané z dôvodu ich ochrany. Do kaplniek ich vkladajú iba raz v roku, v čase konania oficiálnej púte - na sviatok Ružencovej Panny Márie. (7.október)

Výlet s deťmi alebo v malom spoločenstve však ponúka myšlienku oživiť ružencové kaplnky aj v priebehu roka. Deti, či pútnici môžu počas modlitby vložiť do prázdnych kaplniek svoje kresby, obrázky, kvety a pod.

Krížovú cestu pripomínajú jednoduché drevené krížiky, ktoré sú upevnené na stromoch pri prístupovom chodníku zo severnej strany kopca.

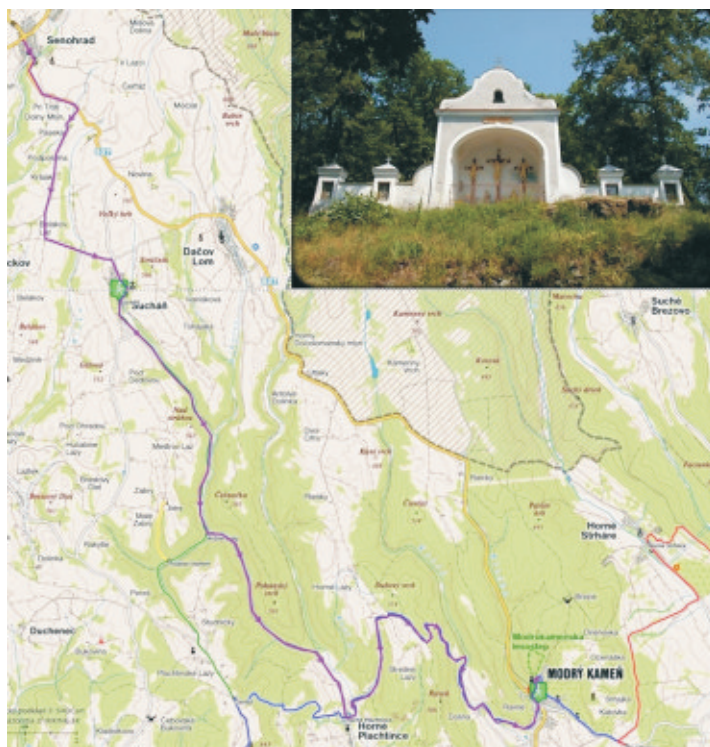
Po tvorivej modlitbe vychádzame zo Senohradu po hlavnej ceste smerom na Dačov Lom. Zhruba po 1 km odbočíme vpravo na spevnenú vedľajšiu cestu. Za osadou Kršliak neodbočíme smerom na Belákov Laz, ale pokračujeme nespevneným chodníkom na ďalšie rázcestie. Tu odbočíme doľava a pokračujeme rovno až do obce Sucháň (pozn. zo Senohradu do Sucháňa je to cca 6,5 km). Základné občerstvenie ponúka miestny hostinec. Pre tých, čo chcú pokračovať v pešej púti vedie z obce už dobre značený turistický chodník (zelená značka), ktorý nás privedie na Krížne cesty. Zelená značka pokračuje vpravo na Trúbiaci kameň. Ide o jedinečný azda najnevšednejší hudobný nástroj na Slovensku. Je to mohutná sopečná skala s dvomi otvormi na vrchnej strane. Pri správnom fúknutí do jedného z otvorov sa ozve silné, prenikavé zatrúbenie, ktoré sa rozlieha po širokom okolí. Len málokto však dokáže na skalu správne zatrúbiť; obyčajným fúknutím sa tón nevylúdi.

Podľa povesti ho v dávnych dobách využívali Turci, ktorí ním zvolávali svojich ľudí z rabovačiek po okolí, preto sa balvan niekedy nazýva i Tureckou píšťalou. Podľa inej verzie slúžil naopak domácomu obyvateľstvu, ktoré ho rozozvučovalo na výstrahu pred blížiacimi sa pohanmi. Jeho návštevu odporúčame len tým, ktorí chcú ísť ešte 2 km navyše (kilometer tam, kilometer späť). Pútnická cesta vedie z Krížnych ciest po spevnenej ceste do dedinky Horné Plachtince. Tu sa napojíme na modrú turistickú značku, ktorá nás bezpečne privedie na **Modrý Kameň**. Je to oficiálne druhé najmenšie mesto na Slovensku. (pozn. tým úplne najmenším sú Dudince, tiež pútnické miesto). Nachádza sa v okrese Veľký Krtíš. Jeho dominantou je zrúcanina stredovekého gotického hradu s barokovým kaštieľom, v ktorom dnes sídli Múzeum bábkarských kultúr a hračiek. V priestoroch múzea sa nachádza aj historická expozícia zubnej techniky Slovenskej komory zubných lekárov, jediná svojho druhu v strednej Európe. Múzeum býva otvorené v zimnom období aj v sobotu. Posledný možný vstup je o 15,30hod. V letnom období (t.z. máj – október) býva otvorené počas celého víkendu. Informáciu o aktuálnom programe a ponuke múzea nájdete na: www.snm.sk/?muzeum-babkarskych-kultur-a-hraciek-poduujatia

Prenocovať sa dá v penzióne, ktorý slúži aj ako robotnícka ubytovňa. Nájdete ho v centre mestečka. Je tu aj reštaurácia a hostinec. Spojenie medzi obcami Senohrad a Modrý Kameň zabezpečuje pravidelná autobusová linka. Bus prechádza aj obcou Sucháň, preto sa dá pešie putovanie doladiť aj s autobusovou prepravou, čo je vhodné pre rodiny s malými deťmi, alebo pre starších pútnikov.

Kalvária na Modrom Kameni patrí medzi národné kultúrne pamiatky. Postavil ju gróf Pavol Balaša. Nakoľko dal v oblasti Novogradu postaviť aj ďalších šesť kostolov i kaplnku na hrade v Modrom Kameni, mu bol udelený titul apoštolský gróf. Ďalším významným donorom, ktorý zachránil chátrajúcu kalváriu sa stal v roku 1855 gróf Anton Balaša. Pôvodná kalvária (z 1. pol. 18. st.) mala osem zastavení. Pravdepodobne išlo o pašiové zastavenia, z ktorých päť sa zhoduje s témami Bolesného ruženca. V súčasnosti ju tvoria dve kaplnky, desať zastavení krížovej cesty a ďalších päť staníc, ktoré zobrazujú päť hlavných náboženských právd. Očistec, Posledný súd, Zmŕtvychvstanie Krista Pána, Anjel strážca a Blahoslavená Panna Mária – útočisko hriešnikov. Nad nimi sa týči šesť metrov vysoký kríž, ktorý v r. 1863 postavili ako symbol Ukrižovania.

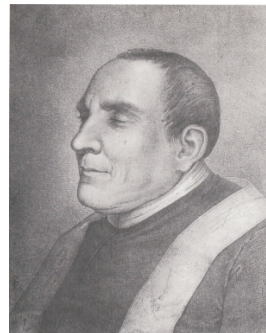
zdroje: www.vypadni.sk, www.lisinovic.blog.sme.sk, spravy.pravda.sk, www.slovakianguide.com

25. marec si pripomíname aj ako Deň počatého dieťaťa. Životné príbehy oboch redemptoristov sa začínajú vo viacdetných rodinách. Ich rodičia prijali všetky svoje deti s láskou. Darovali im život v neľahkých dobách, vychovali ich v chudobe. Ján sa narodil do rodiny Hofbauerovcov ako deviate dieťa, Dominik do rodiny Trčkovcov ako najmladšie - siedme dieťa. Z hľadiska úcty k životu, predovšetkým ich rodičom v plnej miere dakujeme, že dnes týchto mužov môžeme oslavovať ako svätcov.

Moravské mestočká Znojmo a Frýdlant nad Ostrovicami sú rodiskami výnimočných mužov Cirkvi – sv. Klementa Maria Hofbauera a bl. Metoda Dominika Trčku.

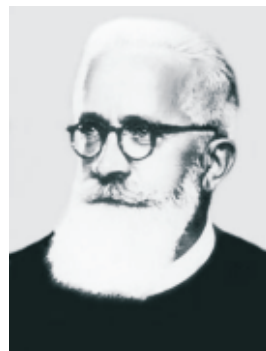
Sv. Klement Maria Hofbauer sa narodil 26. decembra 1751 v Tasoviciach pri Znojme. Bol deviatym z dvanástich detí. Jeho otec pochádzal z Českých Budějovic a pôvodne sa volal Dvořák. Bol mäsiarom, avšak zomrel v čase keď mal malý Ján iba 8 rokov. Bohabojní rodičia, najmä mama viedla Jána k modlitbe. Túžil po kňazstve, avšak financií nebolo. Stal sa pekárskym učňom. V pekárni i v meste bol veľmi obľúbený pre svoju láskavú povahu. Premonštrátsky opát Lambek mu umožnil študovať v kláštornej škole. Po smrti opáta možnosť pokračovať v štúdiu skončila. Vrátil sa znova do pekárne, kde sa zoznámil s iným pekárskym tovarišom a spoločne sa vydali na pešiu púť do Ríma. Bolo to v r. 1772. Rozhodli sa, že v Taliansku zostanú žiť ako pustovníci. Neďaleko Ríma, v Tivoli, ich po istom čase prijal biskup za pustovníkov a dal im nové mená. Tak sa z Jána stal Klement. On sám si ešte pridal k novému menu aj meno Mária. Cisár Jozef II. však zrušil pustovnícke rády, a tak sa z pustovníka opäť stal pekár. Tentoraz pracoval vo Viedni. Každodenne navštevoval chrám, kde si ho všimli tri dámy – sestry. Rozhodli sa poskytnúť mu finančné prostriedky na kňazské štúdium. V čase osvietenstva vládol na Viedenskej univerzite protikatolícky duch, a preto sa Klement rozhodol odísť do Ríma. Už dlhšie spoznával diela sv. Alfonza Maria Liguorihho, preto krátko po príchode do Ríma vstúpil do rehole redemptoristov, kde doštudoval. Po kňazskej vysviacke sa rozhodol vrátiť sa do Rakúsko-Uhorska.

Túžil založiť kláštor redemptoristov vo Viedni, ale vtedajšia politika zámeru nepriala. Odišiel teda do Varšavy, kde začal pôsobiť v opustenom jezuitskom kostole sv. Benna. Vidiac ťažkú biedu, stal sa rovnako chudobným – čo mal rozdal. Božia Prozreteľnosť však čoraz viac žehnala skromnému kňazovi a postupne sa mu darilo rozvíjať vo svojom okolí nábožnosť i vzdelanosť. Založil školy pre chudobných, rehoľa sa rozrastala. Do Poľského kráľovstva zasiahli napoleónske vojny. Do Varšavy prišli nielen francúzski úradníci, ale prenikli sem aj slobodomurári. Kazateľ od sv. Benna im prekážal. V roku 1808 bol spísaný oficiálny štátny dekrét, ktorý vyhnal redemptoristov z krajiny. Tak sa sv. Klement opäť dostal do Viedne, kde žil až do svojej smrti. Po celý čas života vo Viedni ho prenasledovali rôzne zákazy činnosti, ústrky. Svoju činnosť vykonával pod dozorom štátnej moci. Avšak napriek týmto skúškam, Boh žehnal jeho práci. Časom viedol vo Viedni spolok romantikov, ktorý sa snažil o duchovnú čistotu a morálnu obnovu. Bol spovedníkom. Mnohí ho vyhľadávali ako kazateľa. Krátko pred smrťou (15. marca 1820) si ho vzal pod ochranu cisár a vydal nariadenie, v ktorom povolil založenie rehole redemptoristov v Rakúsku. Jeho hrob sa nachádza v kostole Matky Božej vo Viedni. Za svätého ho vyhlásil sv. pápež Pius X. v roku 1909.

Je patrónom mesta Viedne i Varšavy a tiež patrónom pekárov. V rodných Tasoviciach sa pri sviatku jeho úmrtia, t.j. v polovici marca, koná **púť pekárov a cukrárov**. Má aj svoju pešiu časť. Peší pútnici sa vydávajú zo Znojma na 12 km dlhú cestu do kostolíka redemptoristov v Tasoviciach. Začiatkom septembra sa pravidelne koná aj púť Viedeň – Tasovice. Pešo aj na bicykloch prichádzajú, do rodiska veľkého apoštola Viedne, mnohí rakúski veriaci.

Bl. Metod Dominik Trčka sa narodil 6. júla 1886 vo Frýdlante nad Ostrovicami pri Frýdku-Místku. Gymnaziálne štúdium prežil v školách u redemptoristov. Už v mladosti sa rozhodol pre zasvätený život a v r. 1902 vstúpil do rehole redemptoristov, kde bol v roku 1910 bol vysvätený za kňaza. Počas Prvej svetovej vojny sa obetavo venoval útečencom z Chorvátska, Slovenska a Ruska. Ešte počas štúdií si nosil v srdci túžbu pracovať medzi kresťanmi východného rítu. K jej naplneniu prišlo v roku 1919, kedy ho superior Pražskej provincie redemptoristov poveril pastoračnou prácou medzi veriacimi gréckokatolíckymi v Ukrajinskom Lvove. V tomto čase začal používať svoje druhé krstné meno Metod. V decembri 1921 ho predstavený poslal do Stropkova na východe Slovenska, kde so spolubratmi založil prvú komunitu redemptoristov byzantského rítu. V roku 1924 sa stal jej prvým predstaveným. Ako verný misionár ohlasoval Božie slovo a zakladal spoločenstvá Matky ustavičnej pomoci v Prešove, Užhorode a Križevci. V roku 1931 sa spoločenstvo presťahovalo do nového domu v Michalovciach, kde bol P. Metod dlhé obdobie aktívnym predstaveným. Pod jeho vedením sa duchovná činnosť komunity redemptoristov rozšírila na celý Zemplín. Počas druhej svetovej vojny podstúpili redemptoristi mnohé utrpenia, pretože Slovenský štát ich obvinil z fanatizmu a z propagandy. Aj samotný P. Metod sa stal terčom rôznych útokov. Akoby to bola predzvesť veľkého utrpenia, ktorá dopadne na kňazov a rehoľníkov v 50tich rokoch. Povoynové roky priniesli redemptoristom na krátky čas úľavu od prenasledovania - P. Metod, bol vtedy prvým predstaveným už kánonicky uznanej viceprovincie - v Stropkove postavili chrám sv. Cyrila a Metoda, založili dom v Sabinove, venovali sa misiám a vydávali mnohé publikácie, no s príchodom komunistického režimu v krátkom čase všetko padlo. V roku 1949 bola michalovská viceprovincia zrušená a počas noci z 13. na 14. apríla 1950 boli všetci rehoľníci prevezení do zhromažďovacích táborov. P. Metod, ktorý sa v tom čase nachádzal v Sabinove, bol prevezený najprv do Podolíncu a odtiaľ viackrát do neslávne známeho „leopoldovského mlyna“. Výpovede spoluväzňov svedčia, že pre ochranu svojich spolubratov bol ochotný si pripísať každú vinu a zodpovednosť, plniac si verne svoju službu. Počas procesu, bol obvinený zo spolupráce s biskupom Pavlom Gojdičom, z rozširovania pastoračných listov a zo zasielania informácií cez pražskú provinciu do Ríma. Toto bolo posúdené ako špiónáž a ako hrubý priestupok proti štátu. Pod tlakom týchto argumentov, na dôvazok ešte za pokus o útek za hranice, bol P. Metod odsúdený na 12 rokov väzenia. Svoje posledné roky života prežil vo väzniciach v Ilave, Mírove a Leopoldove. Napriek chorobe, svojmu veku a tvrdým podmienkam vo väzbe, jeho duch ostal mocný. Nezlomne dôveroval Bohu a veril, že naplní jeho vôľu. Neprestajne sa modlil, a keď mal čo i len najmenšiu možnosť, slúžil liturgiu. Niekoľkokrát žiadal o skrátenie svojho trestu, no odpoveď bola vždy zamietavá.

V roku 1958 bol preložený do väznice Leopoldov, ktorá sa považovala za najhoršie väzenie. Počas Vianoc dozorca začul, ako si spieva jednu z vianočných piesní. Za trest ho preložili do „korekcie“, kde následkom drsného a nezdravého prostredia dostal zápal pľúc. Spoluväzeň v cele, ktorý bol lekárom, síce prosil a urgolavo správu, aby ťažko chorého P. Metoda previezli do nemocnice, ale nestalo sa tak. Preložili ho iba na samotku, kde po krátkom čase - 23. marca 1959, na základe neposkytnutia dostatočnej lekárskej starostlivosti zomrel. Pred smrťou odpustil všetkým, ktorí mu spôsobili utrpenie. Pochovali ho do hrobu bez kríža a bez mena, iba pod jeho väzenským číslom, na väzenskom cintoríne. Po obnovení činnosti gréckokatolíckej cirkvi spolubratia v roku 1969 preniesli jeho telesné pozostatky do Michaloviec do chrámu Ducha Svätého. Od roku 2012 sa jeho relikvie nachádzajú aj v kostole sv. Ignáca v Leopoldove. S väznými kňazmi a predstaviteľmi reholí je spojené aj **pútnické miesto Báč**. Tu vo vtedajšom františkánskom kláštore internovali mnohých rehoľníkov, i samotného bl. P. Metoda Dominika Trčku.

V kostolíku síce nenájdete relikvie mučeníkov komunizmu, ale ukrývajú sa tu vzácne relikvie – **krvavé slzy Panny Márie a tiež relikvia Sv. Kríža**. Oficiálna púť v Kostole sv. Antona Paduánskeho (nachádza sa tu aj relikvia sv. Antona) sa koná v júni, avšak odporúčame navštíviť tento kostolík práve v čase pôstu a s úctou svätých relikvií si pripomenúť aj utrpenie mnohých našich novodobých mučeníkov, ktorí doplnili Kristovo umučenie svojou bolesťou. **Vzhľadom k zemepisnej polohe je Báč ideálnym miestom pre nenáročnú jednodňovú či víkendovú jarnú cyklopúť, so začiatkom v Bratislave.**

zdroje: www.zivotopisysvatych.sk, www.michalovce.sk

GENIUS LOCI... miesta plné Ducha...

Genius loci je nová rubrika Pútnického listu. Pozývame Vás tvorte ju s nami.

Krížová cesta človeka (o kostolíku v Trstíne)

Autor príbehu: Alexia, www.apsida.sk

Človek je tvor strašne tvrdohlavý. Ak si raz o niečom vytvorí mienku, tvrdošijne sa jej drží. Neobťažuje sa zisťovaním, či sú jeho názory správne, alebo či môžu byť možné aj iné alternatívy. Ale občas sa nám dostane cennej lekcie a my zistíme, že nie vždy je na škodu, dať veciam šancu vidieť ich aj v inom svetle.

Takúto skúsenosť som získala aj ja v priebehu posledných rokov. A práve tento prerod sa mi pripomenul, keď sme pri návšteve kostolíka v Trstíne objavili v jeho blízkosti hájnik, v ktorom sa skrývala krížová cesta. Jednotlivé zobrazenia boli zoradené na lúčke, i medzi stromami. Dominovali jej tri kríže na malej vydláždenej ploche, ktoré umocňovali silu, ktorá vyžarovala zo samotných zastavení. A práve tu, uchvátená už len samotným prostredím, pri prechádzaní medzi zobrazeniami Ježišovej púte na Golgotu, som s istou dávkou nostalgie aj roztrpčenosti uvažovala nad tým, ako sa môj postoj k tejto, povedzme pobožnosti, zmenil. Snáď práve vtedy, keď som sa preniesla nad dávno zakorenenými predsudkami voči tomuto pojmu, sa otvorila tá povestná brána k novým svetom a poznaniam.

Jednoducho povedané, som vždy trochu rozpačito a nedôverčivo pristupovala ku všetkému, čo nieslo označenie pobožnosť. Zaváňalo mi to len ďalšou z rady predpísaných zvyklostí, ktoré sprevádzali moje prvé skúsenosti s kresťanstvom v detstve, vďaka ktorým som z toho kolobehu neopodstatnených povinností, zákazov a príkazov unikla, len čo to bolo možné.

Keď som o mnoho rokov neskôr našla cestu späť, tak som síce mnohé veci vnímala úplne inak, ale tiež som si priniesla so sebou istú dávku zatrpknutia, ktorú premôcť chcelo viac než len snahu. Je totiž zložité bojovať s niekým, ale ešte zložitejšie bojovať sám so sebou.

A krížová cesta bola jedným z týchto balvanov minulosti. Napriek úcte, ktorú som prirodzene pocítovala, mi tieto opisy kalvárie prišli ako zbytočné, priam morbidne analyzovania. Moje vnímanie nebolo len povrchné, bolo viac než programovým odmietaním, živým matnými spomienkami na úmorné, desivé modlitbové maratóny, ktorých som v tých dávnejších časoch bola svedkom.

Na moju obranu treba však dodať, že vtedy moje cítenie nebolo poškrvnené žiadnu predpojatosťou. Bola som len dieťa, ktoré bolo skutočne vystavené len sile slova a obrazu, a ktorého otázky prirodzene sa rodia z báze a strachu, boli umlčané rúznym gestom, aby som bola ticho. Ako dospelá som sa už nebála klásť otázky, ani som nemala strach hľadať odpovede.

Ale keď prišlo na krížové cesty, tiež som necítila túžbu ani potrebu nejakej vysloviť alebo zodpovedať. Bola to moja vlastná krížová cesta, ktorou som si musela prejsť, kým sa mi z nanútenej pobožnosti stala kompasom ukazujúcim smer. Radcom a dôverníkom. Kým som pochopila jej silu, poslanie, odkaz. Jej dar. Kým som pochopila, čo skrýva. Až kým...

- mi odsúdenie pomohlo nájsť cestu k zmiereniu a vyrovnaniu sa s mnohými súdmi vyrieknutými na moju adresu. Nespravodlivými, ale i tými, ktoré mali svoju váhu nad mojím svedomím.

- mi kríž života dal pochopiť, že následky svojich činov, skutkov, slov a rozhodnutí musím niesť statočne a zodpovedne. Len vtedy sa budem schopná pozrieť do očí sebe samej i druhých.

- ma pád nezastavil pred ešte väčším pádom, z ktorého by sa mi už nemuselo podariť vstať. A dal mi silu priznať sebe i svetu, že aj mne sa môžu triasť kolená.

- mi stretnutie s matkou nedalo poznať, že tak ako je jednoduché stať sa matkou, ale zložitejšie je matkou aj ostať, je aj v živote potrebné zotrvať v tom, prečo sa rozhodneme.

- mi Šimonova pomoc neotvorila oči a ja som dokázala poznať a prijať, že pomoc potrebujem. Prijímať aj dávať. Keď slovo „ďakujem“ prestalo byť len zdvorilostnou frázou.

- mi Veronika neukázala, že jediný gesto, či jediný čin sú omnoho väčším svedectvom než stovky na prázdno vyrieknutých slov.

- mi druhý pád nevlial nádej a poznanie, že žiadne zlyhanie nemusí byť konečným. A tiež mi ukázal cestu k tomu, že sa nemám uspokojiť s tým, čo dobré som vykonala, ale stále rásť.

- mi pohľad na plačúce ženy neosuší vlastné slzy, nad ktorými som zvíťazila, keď som utešovala, hoc som sama útechu potrebovala. Keď láska prestala byť len slovami.

- sa tretí pád stal aj mne povzbudením, keď som už nevládala a bola presvedčená, že ďalej sa ísť nedá a vstávať už nemá zmysel. Že záchranou mi je práve zápas, lebo stratená budem, ak stratím odvahu.

- mi zvliekanie šiat neukázalo, že vždy budem mať niečo, čo mi nikto nikdy nebude môcť vziať. A kým ma toto poznanie neprivedlo k úcte k sebe i ostatným.

- mi pribitie na kríž neprinieslo pochopenie, že najhoršie sú klince, čo si navzájom zabodávame do sŕdc. A nedalo mi silu a odhodlanie ich radšej prijať, než rozdávať.

- mi smrť na kríži neukázala, že náš čas je tu a teraz. A nevyzvala ma žiť a milovať naplno už dnes.

- mi snímanie z kríža nedalo prepadnúť beznádeji, zúfalstvu a zatrpknutosti, keď ma začali premáhať pochybnosti nad významom mojej snahy, lebo som nevidela okamžité víťazstvá, výsledky a vďaka.

- mi pochovanie nepomohlo prekonať strach, obavy a úzkosti nádejou.

- som pochopila, že vždy stojím za to občas obetovať trochu svojej tvrdohlavosti.

POZVANIE

pre jednotlivcov i pútnické miesta

VSTÚPTE do Asociácie pútnických organizácií a prispejte k rozvoju, obnove a osvete putovania na Slovensku. Získate podporu a spoluprácu organizácií, ktoré pôsobia v oblasti pútníctva, dobrovoľníkov, rozšírite si prístup k informáciám, možnosť prezentácie aktivít napr. na veľtrhoch, internete, FB...

Pútnický list vydáva Asociácia pútnických organizácií

Farský úrad, 913 31 Skalka nad Váhom I/41

Texty pripravili: Mgr. Mária Prekopová, Mgr. Žaneta Šušoliová, Alexandra Podolinská (www.apsida.sk)

Fotografie: Vladimír Šušolík, Mária Prekopová, dreamstime.com, wikipedia.org • Grafické spracovanie: Alfa a Omega, s.r.o.

Svoje postrehy, rady a pripomienky posielajte na: putnickemiesta@gmail.com

www.putnickemiesta.sk/asociacia-putnickych-organizacii/archiv-putnickych-listov

ISSN 2644-4526

NEPREDAJNÉ, VOĽNE ŠÍRITEĽNÉ

Pozýváme Vás: 2. ekumenická pouť jižní Moravou

6. dubna 2019

Matice velehradská, Římskokatolická farnost u sv. Tomáše v Brně
a Brněnský seniorát Českobratrské církve evangelické

zvou všechny zájemce, mladší i starší, jednotlivce, páry i rodiny
na **pěší pouť z Nosislavi do Hustopeč**

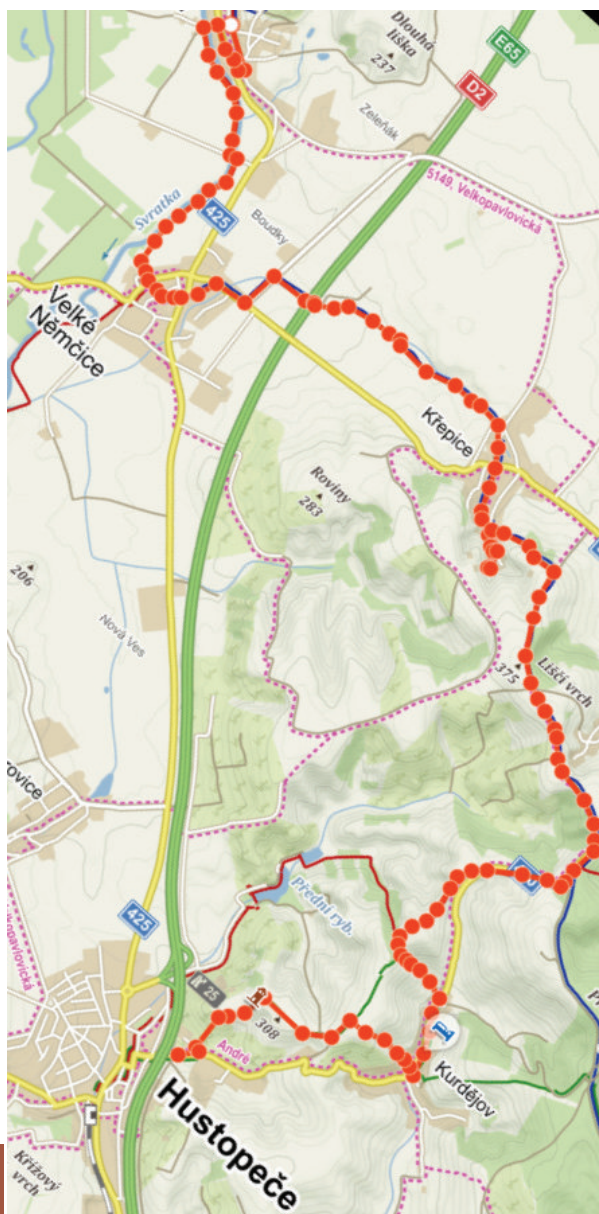
s modlitbami, písněmi a doteky minulosti na místech, jež spojovala
i dělila české bratry, novokřtěnce, luterány, helvety i katolíky, Čechy
i Němce na návrších nad Svratkou a Dyjí.

*Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu,
nebudou se již cvičit v boji.*

Iz 2, 5

2. ekumenická pouť Pojďme spolu je volným pokračováním pouti první, která r. 2017 vedla z Brna do Nosislavi. Navazuje jak na tradici poutí katolických, např. *vránovské*, *křtinské* nebo *velehradské*, tak na novější tradici brněnských *Poutí smíření* a dává této tradici ekumenický rozměr připomenutím těch poutí, které konávali v dobách českého baroka jihomoravští evangelíci do Uher. Cílem pouti je připomenout soužití katolíků a evangelíků, Čechů a Němců na jižní Moravě a nabídnout příležitost ke společné modlitbě a zpěvu na těch místech, jež se v minulosti stávala často místem bolestného rozdělení a nepochopení. Poutě se symbolicky koná se ve výroční den úmrtí moravského arcibiskupa Metoděje.

Kdy a kde začneme?

6. dubna 2019 v 9 hod. sraz v evangelickém kostele v Nosislavi (odjezd vlaku z Brna 8.10 s připojem autobusu z Hrušovan do Nosislavi)

Kudy a jak?

Poutě je dlouhá asi 17 km a počítáme s tím, že ji projdeme za 7 hodin včetně zastavení a občerstvení:

- 1. zastavení** (0,5 km): kostel sv. Jakuba staršího v Nosislavi a jeho evangelická i katolická historie
- 2. zastavení** (4 km): kostel sv. Václava a sv. Víta ve Velkých Němčicích
- 3. zastavení** (9,4 km): pramen sv. Gorazda v Křepicích
- 4. zastavení** (12,2 km): boží muka nad Nikolčicemi
- 5. zastavení** (17 km): kostel sv. Jana Křtitele v Kurdejově

Kde skončíme?

Závěrečná modlitba poutníků bude **v evangelickém kostele v Hustopečích**. Těm, kterým na tento závěrečný úsek (další 2 km) nebudou už stačit síly, můžeme zajistit přepravu autem.

Nač se připravit?

Oblečení pro každé počasí. Jídlo a pití si prosím vezměte vlastní – posilnit se můžete při zastavení v Křepicích. Pro případ naprosté nepřízně počasí nebo fyzické indispozice je připraveno doprovodné vozidlo. V hustopečském sboru nabídneme vyčerpaným poutníkům guláš a čaj.

Jak zpátky?

Autobus (s přestupem na vlak) umožňuje návrat z Hustopeč do Brna každou hodinu (odjezdy 16.44, 17.44, 18.44), jízdní doba je 40 min. Pro řidiče, kteří nechají auto v Nosislavi, zajistíme odvoz z Hustopeč do Nosislavi.

S ohledem na pohoštění, které chystáme v Hustopečích, i na organizační zajištění pro případ mimořádně špatného počasí Vás prosíme o předběžné přihlášky.

Přihlásit se můžete **od 1. 2. do 31. 3. 2019** buď pomocí elektronického formuláře na adrese www.pojdmespolu.eu (Petr Peňáz, mobil 732873082), nebo osobně:

- na římskokatolických farách u sv. Tomáše (kaplan Jakub Tůma, 775632771) a u předsedy Matice velehradské (Jan Peňáz, mobil 736529221)
- na evangelických farách Brno I (farář Jiří Gruber, mobil 776216072), Brno II (farářka Alexandra Jacobea, mobil 737517413)